

PRZYKŁADOWA PEŁNA ODPOWIEDŹ

Motyw tańca śmierci. Omów zagadnienie na podstawie znanych Ci fragmentów *Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią*. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst.

LEKTURA BAZOWA

Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią

EPOKA

Średniowiecze

CZAS

WYPOWIEDZI
ok. 4 min

OPRACOWANIE

nauczyciele
Odrabiamy

ZESKANUJ TELEFONEM ALBO KLIKNIJ

Kursy maturalne

Pakiet 10 kursów do matury 2027 od Odrabiamy.pl.

Przećwicz to pytanie

Darmowy symulator matury ustnej. Ocena wg kryteriów CKE.

Posłuchaj

Darmowy kurs z opracowaniem pytań jawnych 2027.

JAK Z TEGO KORZYSTAĆ

To gotowa wypowiedź, taka jak na egzaminie. Etykiety na marginesie pokazują, z jakich kroków się składa. Nie ucz się jej na pamięć: zbuduj własną według tego samego planu, a potem sprawdź się w symulatorze (kod QR „Przećwicz to pytanie” wyżej).

TEZA

wstęp, który od razu mówi, co będziesz udowadniać

Śmierć w średniowieczu była czymś powszechnym i naturalnym, a jednocześnie budziła silny lęk. W sztuce ukazywano ją zwykle jako kościotrupa prowadzącego korowód ludzi. Motyw ten ukazywał równość każdego człowieka wobec śmierci, na co zresztą wskazuje nazwa: danse macabre, czyli taniec śmierci. Poza tym motyw przypominał o kruchości ludzkiego życia i o tym, że śmierć czeka każdego - bez względu na to, kim jest i czym się zajmuje. Motyw danse macabre ukazuje więc średniowieczne rozumienie śmierci.

Z LEKTURY

sceny i postacie z
lektury bazowej
omówione pod tezę

W *Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* tytułowa bohaterka została ukazana jako upiorna, odrażająca postać. To błada i okaleczona kobieta, która w brutalny sposób uśmierca wszystkich napotkanych ludzi. Śmierć wyjaśnia, że istnieje od początku świata - była już w jabłku zerwanym przez Adama i Ewę. Co istotne, mocą obdarzył ją sam Bóg. Takiej śmierci boi się każdy człowiek, w tym Mistrz Polikarp, który na koniec utworu traci zmysły i upada na ziemię.

Śmierć dopadnie każdego - ludzi prostych i szlachetnie urodzonych, biednych i bogatych, starych i młodych, chorych i zdrowych. Wszyscy są równi wobec Śmierci. Oparł się jej jedynie Chrystus.

Ale najbardziej powinni się jej obawiać grzesznicy, bo ma nad nimi większą władzę. I właśnie z tego powodu warto czynić w życiu dobro i skupiać swoją uwagę na Bogu. Co ciekawe, sam autor *Rozmowy...* podkreśla, że jego intencją było zmotywowanie czytelnika do zmiany na lepsze.

KONTEKST

drugi tekst lub zjawisko,
zestawione z lekturą

Podobną wizję śmierci przedstawia obraz *Danse Macabre*. W jego centrum widać czternaście kobiet tańczących w kole. Należą one do różnych stanów społecznych - widzimy tu królową, szlachciankę, a nawet chłopkę. Wszystkie trzymają się za ręce z kościotrupami. U dołu znajdują się grajkowie, których pogania upersonifikowana śmierć. Dookoła (po bokach) również można zauważyć ludzi w towarzystwie kościotrupa. Tym razem są to mężczyźni - papież, król, żołnierz i żebrak. W kompozycji wyróżnia się przesłanie dzieła - każdy zatańczy kiedyś ze śmiercią, ale nie dla wszystkich skończy się to źle - niektórzy zmarli trafią do nieba. Z kolei ludzie skazani na potępienie będą wołać „biada”. Malarz umieszcza też inne symbole kojarzące się z upływem czasu - czaszkę, zegar i klepsydrę. Motywy wanitatywne świetnie podkreślają marność ludzkiego losu i nietrwałość tego, co doczesne.

WNIOSEK

spięcie obu części i
odpowiedź na pytanie

Średniowieczni twórcy ukazywali śmierć jako kościotrupa, który pociąga za sobą wszystkich ludzi. Każdy kiedyś umrze, bez względu na swój wiek czy pozycję społeczną. Tylko cnotliwi nie muszą się obawiać śmierci. Motyw danse macabre pełnił więc ważną funkcję moralizatorską. Współcześnie ma głównie wartość historyczną - pozwala zrozumieć, jak średniowieczny człowiek wyobrażał sobie śmierć. Dzięki temu wiemy, że ludzkie obawy wcale tak bardzo się nie zmieniły na przestrzeni wieków.